

Кувваҳои харбӣ-хавоии ҷумҳурӣ аз нахустин навъи Кувваҳои мусаллаҳ ба шумор рафта, он ҳамсолу ҳамқадами Артиши миллӣ мебошад. Кӯшунҳои мудофиаи зидди хавоӣ бошад, нисбат ба КХХ чавон буда, он соли 1994 ташкил ёфтааст. Дар натиҷаи ворид намудани ислоҳоти харбӣ ва бо назардошти ҳадафу вазифаҳои ягона, соли 2005 ин ду навъи Кувваҳои Мусаллаҳ муттаҳид гардонидани шуданд. Хайати шахсӣ ва хавопаймою ҷарҳболҳои ҷангии КХХ аз рӯзҳои аввали фаъолияти Артиши миллии ҷумҳурӣ дар ҳифзи сохти Конститусионии Тоҷикистони навбунёд аз худ саҳми арзандае гузоштаанд.

Мушкилоти ин навъи Кувваҳои Мусаллаҳ ба мисли Кӯшунҳои мудофиаи зидди хавоӣ хеле

зиёданд. Чунки хавопаймову чархболҳои ҷангӣ ва дигар воситаҳои техникии он арзиши хеле гарон доранд. Барои нигоҳдорӣ ва истифодаи он низ кадрҳои баландихтисос заруранд. Мутахассисони КХХ ва МЗХ асосан дар Федератсияи Россия омода мешаванд. Барои таъмини сафҳои ин навъи кӯшун соли 2004 дар Донишқадаи ҳарбии ВМ факултаи авиатсионӣ кушода шуда, хатмкунандагони нахустини он соли 2008 ба ҳайати КХХ шомил гаштанд. Дар айни замон масоили вобаста ба мутахассисони соҳавӣ ва ҳам заминаҳои моддиву техникии КХХ мувофиқ ба талаботи байналмилалӣ ва роҳу усулҳои муосири замонавӣ мучаҳаз гардонида шуда, дар самти омодагии доимии ҷангӣ ва иҷрои дигар вазифаҳои муҳими хизматӣ имкониятҳои зиёдеро доро мебошад. Вазифаи асосии Кӯшунҳои мудофиаи зидди ҳавоии ҷумҳурӣ бошад, назорат ва таъмини амнияти фазои кишвар ва ҳифзи сарҳадоти ҳавоии Тоҷикистони азиз ва сарҳадоти ҳавоии ҷануби ИДМ аст. Техникаи ҷангӣ ва лавозимоти ҳарбии ин навъи Кувваҳои Мусаллаҳ арзиши хеле гарон дорад ва барои самаранок истифода бурдани он афсарони баландихтисоси дақиқкор лозиманд. Аз собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ барои бунёди ин навъи кӯшун ба ҷуз техникаи валангори корношоям чизе боқӣ намонда буд. Ин аст, ки Кӯшунҳои мудофиаи зидди ҳавоии ҷумҳурӣ танҳо соли 1994 ташкил ёфт. Дар ин муддати кӯтоҳ ҷи дар омодаسازیи кадрҳои соҳибихтисос ва ҷи дар самти баланд бардоштани кудрати ҷангии он қорҳои зиёде ба сомон расонида шуданд. Ин навъи Кувваҳои Мусаллаҳ ба таркиби Системаи муттаҳидаи мудофиаи зиддиҳавоии Иттиҳоди Давлатҳои Муствакил шомил аст. Аз ин рӯ, воҳидҳои ҷангии ин навъи кӯшун дар ҳама машҳои муштираки ин система, ки таҳти унвони «Иттиҳоди ҷангӣ» доир мегардад, пайваста иштирок намуда, бо истифода аз мушақҳои мудофиаи зидди ҳавоӣ доимо сазовори баҳои баланд мегардад. Кӯшунҳои мудофиаи зидди ҳавоӣ имрӯзҳо дар навбатдорӣ доимии ҷангӣ буда, он барои назорати фазои кишвар ва марзҳои ҷанубии давлатҳои муштиракулманофеъ низ масъул аст. Кунун хавопаймову чархболҳои ҷангӣю нақлиётӣи Кувваҳои ҳарбӣ-ҳавоӣ ва мушақҳои мудофиаи зидди ҳавоии ВМЧТ бо омодагии баланди ҷангӣ аз замин фазои ҷумҳуриро назорат ва аз фазо сарҳадоти заминии кишварро муҳофизат мекунанд.